

לגדול בתנאים כתייאינפלציוניים נורמליים.

מה יבטיח זאת? בכל הצעדים שנגזרו עד עכשיו אינני רואה אפילו צעד אחד שיבטיח זאת! ואם אין זה מובטח, והאינפלציה תחזור עם הפיתוח הראשון, מה הטעם להתחיל ולהרוס?

● המדיניות הנוכחית מכוונת להרס בטוח הקצר, בהנחה שלכל השאר — לבנייה, לכינון משק בריא — ידאג השוק בעצמו. והאוצר יכול לשבת בחיבוקידיים, משוחרר מכל דאגה לבאות, אחרי השלמת ההרס ויצירת האבטלה.

האם באמת ידאג השוק „החופשי“ ענפיהייצוא ישוגשו על הריסות הייצור המקומי? האם כוחות השוק הזה יעבירו באופן אוטומטי ומיידי את רבבות המובילים אל חיק הייצוא? האומנם? הרושם שמתקבל הוא כי באוצר חושבים ועדיין כהריסת היש, כדי שמשוחרר יעזוב יותר ויזקם במקומו. שהרי הרבר היחיד ששמענו עד כה מפי שריהאוצר הוא שאסור לשלם יותר לעובדי הייצוא, כי זה דבר נורא אינפלציוני.

● מה, אם כן, אנחנו צריכים לעשות?

חלב

שנשפך

האם משמעות מדיניותההרס היא באמת עצירת האינפלציה כמו ש"מובטח"? אם נשפוט על פי גורלם של הצעדים הכלכליים האחרונים, קשה להתייב בדבר.

הסובסידיות לחלב בוטלו כדי לחסוך ב"תקציב, ולבלום בדרך זו את עליות ה"מחירים. אלה היו המטרות המוצהרות של הפעולה. התוצאה המיידית היתה עליה תלולה במחיר החלב, ילדים רבים שגשגו ארו בלי די חלב ומשבר בענףהחלב. תוצאה נוספת היתה שכדי למנוע התמורטות של משקים רבים, היו צריכים להחרזיר את הסובסידיה בחלקה, ולשלם כסף רב להצלת המשקים, היד עוד נטויה — לפי הבטחות שריהאוצר.

אומרים שכל זאת עולה יותר מאשר כל הסובסידיות המקוריות לחלב, אך ה"פעם מבלי לשמור על מחירו הנמוך, כפי שעשתה הסובסידיה המקורית.

בסופו של דבר לא היתה כפועי"דה הזאת היסכון תקציבי, אך ה"תה הורדת השכר הריאלי, הרם משקיהחלב רבים (אודי עוד ישי"פכו אותו לים) וזריכון האינפלציה.

למדיניות ריסוןהאשראי לשם הקטנת מחזורהכספים לשם הקטנת האינפלציה לא היה יותר מול. התוצאה המיידית היתה הכנסתם של מיפעלים רבים לקשיימימון, שאיים בסגירתם, או שהביא לסגירתם ב"פועל. שערירהיבית עלה, והמחירים בהת"אם לכך. התייקר האשראי הבנקאי, וגם ה"חוקשי", כי היו צריכים לרכשו "בשוק החופשי".

כמות הכסף במחזור יורדה? לא ולא. התוצאה הנוספת היתה הזרמת כספים ב"איתה התקופה הודיע בנק ישראל על הזרמה של 15 מיליארד לירות בחודשיים.

הכלכלנית שובדת המוסכמות טוענת:

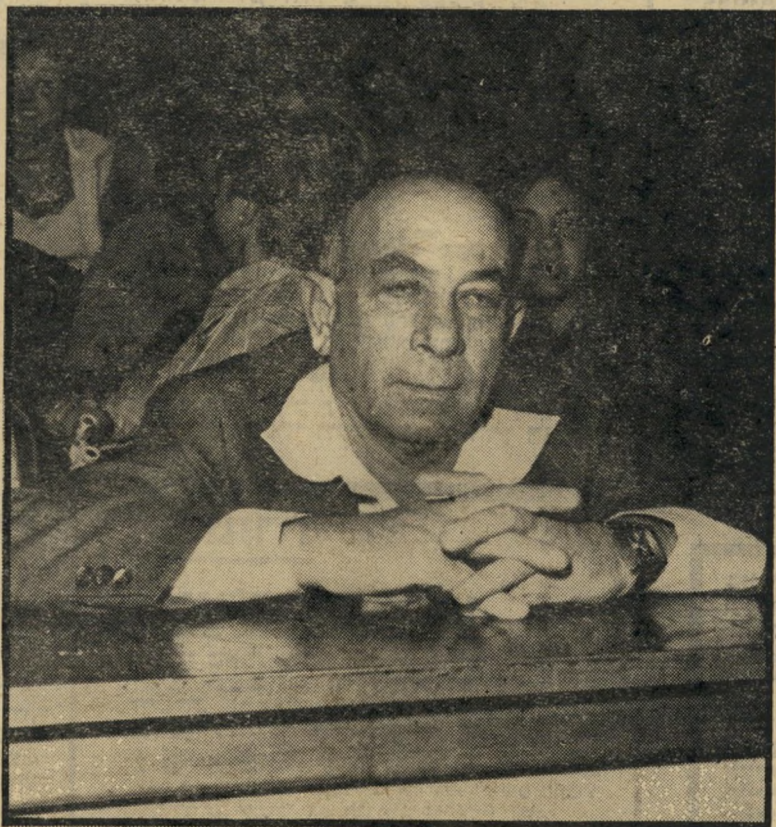
למדיניות של הורביץ אין כל יעד

חיובי שניתן לממשו בדרך זו. זהו

ההרס

לשנים

ההרס

השר יגאל הורביץ: נסך לתעשייה או לבורסה?

כפי שמתכוונים. זה מראה על רצון-חיים של המשק הישראלי. טוב שהחקלאים מצי"ליחים להשיג תמיכה מן הממשלה, וטוב שמיפעלים עוד מוצאים לעצמם דרך-מימון. אחרת כבר היתה לנו אבטלה נוספת על עולות המחירים. אודי רצון-חיים זה יבטיח שפעולות-הריסון לא ימוטטו את המשק.

גבינה

יקרה יותר

והי אחת התוצאות האפשריות של המדיניות הכלכלית הנוכחית: שפשוט לא יצליחו לבצע אותה, ואז הכל יימשך כמו קודם. גם זה בלתי-רצוי בוודאי.

תוצאה אפשרית שנייה היא שההרס אכן יצליח, ענפיהייצור ייסגרו ותיגרם אבטלה. גם במקרה זה יירדו המחירים, ביגלל הטעמים הבאים:

מול ירדת הביקוש יכול הייצור לעשות התאמה באחת משתי צורות: או שמורידים את המחירים ושומרים על היקף הייצור — או שמצמצמים את הייצור ומעלים את המחירים.

לדעת כל הכלכלנים, יש כיום נטיה בכל העולם לצמצם את הייצור ולהעלות את המחירים מול ביקוש יורד, ולשמור בצורה זו על הרווחיות.

אצלנו הדבר יהיה נכון, מה גם שביחד עם הפעולות של האוצר להורדת הביקוש, דרך הורדת השכר הריאלי וקיצוצים תקציביים, מצמצמים גם את האשראי ומעלים את מחיר המימון של הייצור.

אין להעלות על הדעת שבתנאי אים של צימצום וייקורישהאשראי יתאימו המיפעלים את עצמם לכ"קוש היורד עליידי הורדת המחיר"ים. ההתאמה תהיה עיידיו עייה במחירים, צימצום בייצור ואבטלה.

צימצום הייצור גורם מטיבעו לעליית מחירים, כי ההוצאות הקבועות של הייצור צריכות להתחלק על ייצור קטן יותר. צימצום התפוסה בבית-החולים רק יעלה את המחיר למיטה.

סיבה שנייה לצימצום הייצור — ולא להורדת המחירים — מול הביקוש היורד היא שהביקוש היורד הוא הביקוש של "עמך" של העובדים השכירים, של מיקרי"הסעד, מה שנקרא אצלנו "השכבות החל"שות" — זאת אומרת חמשת "העשירונים התחתונים" של האוכלוסיה העובדת.

שלושת העשירונים התחתונים של ה"שכירים, שלפי הביטוח הלאומי הכנסתם הריאלית יורדת, ושני העשירונים של ה"מישפחות שמתקיימות על קיצצות שונות — להנה לך מחצית האוכלוסיה.

לדעת, אפשר להוסיף לזה עוד שני העשירונים ה"תחתונים" של השכירים ש"הכנסתם יורדת קצת יותר באיטיות, אך יורדת.

המיפעלים המייצרים עבורם יהפכו "בלי תיכדאיים" — כמו משק החלב והעופות — או שהם ייסגרו, או שיתחילו לעבור — לא לייצוא, אלא לאותו שוק מקומי שבו רוב הקונים הם המרוויחים מהאינפלציה, ושאישי אינו מוריד את ביקושם.

בתייהחלים מקטינים את התכוסה - את מחיר המישה מאשיכים לעלות

הדבר כרוך בדיוק בזה: בצימצום ה"ייצור ובעליות המחירים. המחלכות ייצרו מעט גבינות, אבל יקרות מאד. לאלה יהיה שוק. אותו דבר יעשו מיפעלי הטקס"טי, הנמצאים כיום בקשייה, וגם כל היתר. ובוודאי הבנייה.

תקופת-מעבר כזאת בייצור מלווה ביצי"רה זמנית של עודפים. אך אפילו עודפים אלה, כפי שאנחנו רואים, אינם מורידים את המחירים. מעדיפים לצבור את העופות הקפואים במחסנים, תחת למכרם ב"ול. מצב כזה יכול להוביל להשמדת

(המשך בעמוד 54)

הפילוסופיה של האוצר היא שרק מיפעלים העובדים בשביל העשירים הם "כדאיים"

מה שקרה הוא שהמיפעלים מימנו את עצמם, במקום האשראי, בחסכונותיהם, על-ידי מכירת איגרות-החוב שלהם, ואת אלה קנה בנק ישראל בכספים שהזרים. עד היום נמשכות המשיכות הרבות מקרנותהנאמ"נות, שפירושו הוא צימצום החיסכון והז"רמות כספים — וכל זאת כתוצאה מצימצום באשראי.

בסופו של דבר לא גרמה המדי"ניות של צימצום האשראי לירידה המוכבחת במחזור הכספים, וכת"צאה מכך במחירים, אלא להזרמת כספים ועקייית מחירים. האמת היא שטוב שלא יוצא הכל בדיוק